DOMSTOLENS DOM (andra avdelningen)

den 11 november 2004 *

I de förenade målen C-186/02 P och C-188/02 P,

angående två överklaganden enligt artikel 49 i EG-stadgan för domstolen, som inkom den 15 respektive den 16 maj 2002,

Ramondín SA, Logroño (Spanien),

och

Ramondín Cápsulas SA, Laguardia (Spanien),

företrädda av J. Lazcano-Iturburu Ayestaran, abogado,

klagande i mål C-186/02 P,

* Rättegångsspråk: spanska.

Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava, företrätt av A. Creus Carreras, B. Uriarte Valiente och M. Bravo-Ferrer Delgado, abogados,

klagande i mål C-188/02 P,

i vilket de andra parterna är:

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av F. Santaolalla Gadea och J. L. Buendía Sierra, båda i egenskap av ombud, med delgivningsadress i Luxemburg,

svarande i första instans,

med stöd av

Comunidad Autónoma de La Rioja, företrädd av J.M. Criado Gámez, abogado,

intervenient i andra instans,

meddelar

DOMSTOLEN (andra avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden C.W.A. Timmermans samt domarna C. Gulmann (referent) och N. Colneric,

generaladvokat: J. Kokott,
justitiesekreterare: avdelningsdirektören M. Múgica Arzamendi,

med beaktande av det skriftliga förfarandet och efter att förhandling hållits i mål C-188/02 P den 11 mars 2004,

och efter att den 6 maj 2004 ha hört generaladvokatens förslag till avgörande,

följande

Dom

1 Ramondín SA och Ramondín Cápsulas SA samt Territorio Histórico de Álava — Diputación Foral de Álava (nedan kallat Territorio Histórico de Álava) har i sina överklaganden yrkat upphävande av den dom som Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt meddelade den 6 mars 2002 i de förenade målen T-92/00 och T-103/00, Diputación Foral de Álava m.fl. mot kommissionen (REG 2002, s. II-1385) (nedan kallad den överklagade domen), genom vilken deras talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut 2000/795/EG av den 22 december 1999 om det statliga stöd som Spanien har genomfört till förmån för Ramondín SA och Ramondín Cápsulas SA (EGT L 318, 2000, s. 36) (nedan kallat det ifrågasatta beslutet) ogillades.

Tillämpliga bestämmelser

2 Enligt den av kommissionen föreslagna spanska kartan över regionalstödsområden (EGT C 25, 1996, s. 3) är den högsta nivån för regionalt stöd i Baskien 25 procent nettobidragsekvivalenter (nedan kallat NBE).

3 Den gällande skattelagstiftningen i Baskien har tillkommit inom ramen för den finansiella överenskommelse som fastställts genom den spanska lagen nr 12/1981 av den 13 maj 1981, sedermera ändrad genom lag nr 38/1997 av den 4 augusti 1997.

4 Enligt denna lagstiftning kan Diputación Foral de Álava under vissa förutsättningar anta den skattelagstiftning som skall tillämpas inom dess område.

5 Diputación Foral de Álava har i enlighet med denna ordning vidtagit olika åtgärder för skattelättnader, bland annat i form av en skattelättnad på 45 procent av de belopp som investeras (nedan kallad skattelättnaden på 45 procent) och en minskning av beskattningsunderlaget för bolagsskatt.

Skattelättnaden på 45 procent

6 Sjätte tilläggsbestämmelsen till Norma Foral nr 22/1994 av den 20 december 1994 avseende genomförandet av Territorio Histórico de Álavas budget för år 1995

(Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava, nr 5 av den 13 januari 1995) har följande lydelse:

"För investeringar i nya materiella anläggningstillgångar överstigande 2,5 miljarder ESP som genomförs under tiden från och med den 1 januari 1995 till och med den 31 december 1995 skall enligt beslut av Diputación Foral de Álava en skattelättnad motsvarande 45 procent av det investeringsbelopp som Diputación Foral de Álava fastställer beviljas, vilken skall tillämpas på det belopp som skall erläggas i inkomstskatt.

Om skattelättnaden inte kan utnyttjas på grund av otillräckligt skattebelopp får den överföras och tas i anspråk inom högst nio år efter det år då Diputación Foral de Álava fattat sitt beslut.

I Diputación Foral de Álavas beslut skall anges de tidsfrister och restriktioner som skall gälla i det enskilda fallet.

Förmåner som beviljats med stöd av denna bestämmelse kan inte förenas med någon annan skatteförmån för samma investeringar.

Diputación Foral de Álava skall vidare fastställa investeringsprocessens varaktighet och kan medge att investeringar som genomförs i investeringsprojektets beredningsfas får inräknas i investeringsbeloppet."

7 Giltigheten av denna bestämmelse förlängdes för år 1996 och 1997, och skattelättnaden på 45 procent bibehölls därefter i ändrad form för åren 1998 och 1999 genom senare antagna Normas Forales.

Minskningen av beskattningsunderlaget för bolagsskatt

8 I artikel 26 i Norma Foral nr 24/1996 av den 5 juli 1996 (Boletín Oficial del Territorio Histórico de Álava, nr 90 av den 9 augusti 1996) föreskrivs följande:

"1. Företag som inleder sin näringsverksamhet skall från och med det första räkenskapsår inom fyra år räknat från upptagandet av affärsverksamheten då dess beskattningsunderlag är positivt ha rätt, under fyra på varandra följande beskattningsår, till minskning av beskattningsunderlaget med 99, 75, 50 respektive 25% av det positiva beskattningsunderlaget från den ekonomiska verksamheten, före utjämning av negativa beskattningsunderlag från tidigare räkenskapsår.

...

2. För att kunna komma i fråga för denna minskning skall den skattskyldige uppfylla följande krav:

a) Det inbetalade kapitalet skall när verksamheten inleds uppgå till minst 20 miljoner ESP.

...

d) Den nya verksamheten får inte tidigare, direkt eller indirekt, ha utövats under annan benämning.

e) Den nya verksamheten skall utövas i en lokal eller anläggning där det inte förekommer någon annan, av en fysisk eller juridisk person, utövad verksamhet.

f) Företaget skall under de två första verksamhetsåren investera minst 80 miljoner pesetas i materiella anläggningstillgångar. Samtliga dessa investeringar skall avse tillgångar som skall utnyttjas i rörelsen. Tillgångarna får inte för användning utarrenderas eller överlåtas till tredje part. Tillgångar som förvärvats genom finansiell leasing betraktas också som investeringar i materiella anläggningstillgångar, förutsatt att företaget förbinder sig att utöva köpoptionen.

g) Minst 10 arbetstillfällen skall skapas inom sex månader efter det att verksamheten inletts, och det genomsnittliga antalet anställda per år skall därefter upprätthållas på denna nivå fram till och med det räkenskapsår under vilket rätten till minskning av beskattningsunderlaget löper ut.

...

i) Det skall finnas en verksamhetsplan för företaget omfattande minst fem år.

...

4. Det lägsta investeringsbeloppet enligt punkt 2 f och det lägsta antalet tillskapade arbetstillfällen enligt punkt 2 g kan inte ligga till grund för någon annan skatteförmån för samma investering eller skapande av arbetstillfällen.

5. Begäran om minskning av beskattningsunderlaget enligt denna artikel skall inges till skattemyndigheten som, sedan den kontrollerat att de föreskrivna grundkraven är uppfyllda, i förekommande fall kommer att underrätta den sökande om att begäran preliminärt godkänts. Godkännandet skall bekräftas genom beslut av Diputación Foral de Álava.

..."

Bakgrund

9 Ramondín SA är ett bolag som bildats enligt spansk rätt. Företaget tillverkar kapsyler till vinflaskor, champagneflaskor och flaskor för andra kvalitetsdrycker. Från år 1971 låg företaget i Logroño, i Comunidad Autónoma de La Rioja (den autonoma regionen Rioja).

10 År 1997 beslutade Ramondín SA att flytta sina industrianläggningar från Logroño till Laguardia i Territorio Histórico de Álava i Baskien. För detta ändamål bildade

Ramondín SA den 15 december 1997 det nya bolaget Ramondín Cápsulas SA, som Ramondín SA äger till 99,8 procent. Avsikten var att Ramondín Cápsulas SA skulle överta all Ramondín SA:s verksamhet.

11 Genom beslut nr 738/1997 av Diputación Foral de Álava av den 21 oktober 1997 beviljades Ramondín SA den skattelättnad på 45 procent som avses i sjätte tilläggsbestämmelsen till Norma Foral nr 22/1994. Såsom nybildat företag beviljades Ramondín Cápsulas SA den minskning av beskattningsunderlaget för bolagsskatt som föreskrivs i artikel 26 i Norma Foral nr 24/1996.

12 Genom en skrivelse av den 2 oktober 1997 från presidenten i den autonoma regionen Rioja mottog Europeiska gemenskapernas kommission ett klagomål rörande påstådda statliga stöd till Ramondín SA med anledning av företagets överflyttning av verksamheten till Baskien.

13 Genom en skrivelse av den 30 april 1999 (EGT C 194, s. 18) underrättade kommissionen de spanska myndigheterna om att den beslutat att inleda ett förfarande enligt artikel 93.2 i EG-fördraget (nu artikel 88.2 EG) avseende de skattestöd som de baskiska myndigheterna hade beviljat Ramondín SA och Ramondín Cápsulas SA.

14 Efter att förfarandet slutförts antog kommissionen det ifrågasatta beslutet.

15 I artikel 2 a i detta beslut förklaras det stöd i form av en minskning av beskattningsunderlaget till bolagsskatt som beviljats Ramondín Cápsulas SA utgöra ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden. I artikel 2 b i samma beslut förklaras även den skattelättnad på 45 procent som beviljats Ramondín SA utgöra ett statligt stöd som är oförenligt med den gemensamma marknaden vad gäller den del av stödet som, i enlighet med bestämmelserna om kumulering av stöd, överstiger maximigränsen på 25 nettobidragsekvivalenter för regionalstöd i Baskien.

16 I artikel 3 i det ifrågasatta beslutet ålägger kommissionen Konungariket Spanien att vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att återta de förmåner som härrör från stöden och att, i förekommande fall, återkräva dem från mottagaren.

Förfarandet inför förstainstansrätten och den överklagade domen

17 Territorio Histórico de Álava (mål T-92/00) samt Ramondín SA och Ramondín Capsulas SA (nedan tillsammans kallade Ramondín) (mål T-103/00) väckte, genom ansökningar som inkom till förstainstansrättens kansli den 19 respektive den 26 april 2000, talan mot kommissionen inför förstainstansrätten.

18 Sökandena yrkade ogiltigförklaring av det ifrågasatta beslutet, i den del de skatteåtgärder som föreskrivits i Normas Forales nr 22/1994 och 24/1996 förklarats vara oförenliga med den gemensamma marknaden samt i den del Konungariket Spanien ålagts att återkräva de stöd som var hänförliga till dessa åtgärder.

19 Den 5 juni 2001 beslutades att de två målen skulle förenas vad gäller det muntliga förfarandet och domen.

20 Förstainstansrätten beslutade i den överklagade domen att

— ogilla sökandenas talan,

— förplikta sökandena att ersätta rättegångskostnaderna.

Överklagandena

21 Genom beslut av den 6 mars 2003 i vart och ett av målen C-186/02 P och C-188/02 P beslutade domstolens ordförande

— att tillåta Comunidad Autónoma de La Rioja att intervenera till stöd för kommissionens yrkanden,

— att avslå ansökan från Gobierno Foral de Navarra (Navarras regionala regering) om att få intervenera till stöd för klagandenas yrkanden.

22 Ramondín har yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen,

— ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet, i den del de skattemässiga stödåtgärder som föreskrivits i Normas Forales nr 22/1994 et 24/1996 förklarats vara oförenliga med den gemensamma marknaden samt i den del Konungariket Spanien ålagts att återkräva dem,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

23 Territorio Histórico de Álava har yrkat att domstolen skall

— upphäva den överklagade domen,

— själv slutligt avgöra saken, och därvid ogiltigförklara det ifrågasatta beslutet i den del som rör skattelättnaden på 45 procent och minskningen av beskattningsunderlaget för bolagsskatt,

— i andra hand, återförvisa målet till förstainstansrätten,

— förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna såväl i förfarandet vid förstainstansrätten som i samband med överklagandet.

24 Kommissionen har slutligt, efter att vid den muntliga förhandlingen ha återkallat sin invändning om rättegångshinder avseende Territorio Histórico de Álavas överklagande, i båda målen C-186/02 P och C-188/02 P yrkat att domstolen skall

— ogilla överklagandena,

— förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.

25 Comunidad Autónoma de La Rioja har, till stöd för kommissionen, i de två målen C-186/02 P och C-188/02 P yrkat att domstolen skall

— ogilla överklagandena,

— förplikta klagandena att ersätta rättegångskostnaderna.

De grunder som åberopats till stöd för upphävande av den överklagade domen

26 I sitt överklagande har Ramondín åberopat fyra grunder till stöd för sin talan om ogiltigförklaring av den överklagade domen, nämligen

— att Comunidad Autónoma de La Rioja saknade behörighet att framföra klagomål till kommissionen,

— att de ifrågasatta skatteåtgärderna felaktigt klassificerats som statliga stöd som är oförenliga med den gemensamma marknaden,

— att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det att den inte funnit att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk, och

— att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det att den inte funnit att principen om likabehandling åsidosatts.

27 I en inlaga, som inkom den 18 februari 2004, underrättade Ramondín domstolen om att bolaget vidhöll grunden hänförlig till maktmissbruk samt grunden att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga och att det frånföll övriga grunder.

28 I sitt överklagande har Territorio Histórico de Álava åberopat sex grunder till stöd för sin talan om ogiltigförklaring av den överklagade domen, nämligen

— att de ifrågasatta skatteåtgärderna felaktigt klassificerats som statliga stöd som är oförenliga med den gemensamma marknaden,

— att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga,

— att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det att den fastställt att de ifrågasatta åtgärderna inte utgjorde befintliga stöd,

— att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga,

— att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det att den inte funnit att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk, och

— att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga.

29 I en inlaga, som inkom den 20 februari 2004 underrättade Territorio Histórico de Álava domstolen om att det

— delvis vidhöll den första och den andra grunden, avseende att de ifrågasatta åtgärderna felaktigt klassificerats som statliga stöd som är oförenliga med den gemensamma marknaden respektive att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga,

— vidhöll den femte och den sjätte grunden, avseende att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk respektive att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga,

— frånföll övriga grunder.

Bedömning av överklagandena

30 Efter att ha hört parterna och generaladvokaten bedömer domstolen att förevarande mål, på grund av sambandet dem emellan, skall förenas vad gäller domen i enlighet med artikel 43 i domstolens rättegångsregler.

De grunder som avser dels att förstainstansrätten gjort sig skyldig till en felaktig rättstillämpning i det att den inte funnit att det inte förekommit maktmissbruk, dels att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga

Parternas argument

31 Ramondín anser att förstainstansrätten, i punkterna 82–88 i den överklagade domen, felaktigt underkänt den grund som avsåg att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk. Enligt Ramondín använde sig kommissionen av den behörighet den har i samband med förfaranden om statliga stöd, ett område inom vilket kommissionen har exklusiv behörighet och omfattande befogenheter, för att åstadkomma en skatteharmonisering. En sådan harmonisering skall emellertid genomföras i enlighet med det förfarande som föreskrivs i artiklarna 101 i EG-fördraget (nu artikel 96 EG i ändrad lydelse) och 102 i EG-fördraget (nu artikel 97 EG), enligt vilket det är Europeiska unionens råd som är behörigt att agera.

32 Kommissionen har, enligt Ramondín, börjat med de små samfunden eller de små medlemsstaterna, vars förmåga att fatta beslut och att agera är begränsad. Den har agerat på detta sätt på grund av att den stött på problem när det gäller att harmonisera skattelagstiftningen, eftersom de mäktiga medlemsstaterna har vägrat att lämna ifrån sig någon behörighet.

33 Eftersom den enda konkreta objektiva omständigheten i förevarande mål är att det inte framförts klagomål från någon konkurrent måste man, enligt Ramondín anta att de ändamål som eftersträvas inte är de som angetts. Det förfarande som inletts var därför ogiltigt redan från början.

34 Territorio Histórico de Álava anser att förstainstansrätten borde ha funnit att det förekommit maktmissbruk. Det undrar vad som har drivit kommissionen att inleda flera förfaranden mot baskiska Normas Forales. Den undrar även vad som är skälet till att en kategori skatteåtgärder har avlägsnats från den lista som upprättats av gruppen "Primarolo", som inom rådet har till uppgift att utreda vilka skatteåtgärder som bör undanröjas i syfte att åstadkomma en skatteharmonisering, för att sedan i stället angripas i förfaranden avseende statliga stöd.

35 Eftersom flera medlemsstater har betänkligheter är det, enligt Territorio Histórico de Álava, omöjligt att träffa någon överenskommelse i rådet angående en skatteharmonisering. Det är därför kommissionen har valt den snabbare och enklare vägen att inleda förfaranden avseende statliga stöd.

36 Territorio Histórico de Álava har även gjort gällande att förstainstansrättens motivering såvitt avser grunden avseende maktmissbruk är bristfällig. Förstainstansrättens domskäl var tämligen intetsägande. De innehöll inte någon redogörelse för skälen till att kommissionen inlett flera förfaranden mot baskiska Normas Forales och inte heller något resonemang i syfte att utröna skälet till att den ovannämnda kategorin skatteåtgärder hade avlägsnats från den lista som upprättats av gruppen Primarolo för att i stället angripas i samband med förfaranden avseende statliga stöd.

37 Kommissionen har, som svar på Ramondíns argument, anfört att förstainstansrätten i punkterna 82–87 av den överklagade domen med fog fann att de villkor som uppställs i gemenskapens rättspraxis för att maktmissbruk skall anses föreligga inte var uppfyllda. I förevarande fall grundar sig anklagelsen om maktmissbruk på Ramondíns subjektiva bedömning av kommissionens agerande. Denna bedömning

stöds inte av någon objektiv omständighet. Den stöds således inte av relevanta uppgifter, vilket krävs i rättspraxis, utan på rent subjektiva påståenden angående kommissionens påstådda avsikter.

38 Ramondín har genom denna grund i själva verket endast upprepat sin extremt restriktiva tolkning av begreppet stöd och en åtgärds selektivitet. Det påstådda maktmissbruket består endast i att begreppet stöd tolkats på ett annat sätt än det som Ramondín förordar.

39 Som svar på Territorio Histórico de Álavas argument har kommissionen anfört att grunden avseende maktmissbruk inte gjordes gällande av denna part inför förstainstansrätten. Det är således uppenbart att denna grund inte kan prövas. Talan kan under alla omständigheter, av samma skäl som gjorts gällande mot Ramondín, inte bifallas på denna grund. Kommissionen har slutligen anfört att förstainstansrätten lämnat en tillräcklig motivering i den överklagade domen och att talan därför inte kan bifallas på den åberopade grunden.

40 Comunidad Autónoma de La Rioja har gjort gällande att Territorio Histórico de Álava inte har rätt att åberopa grunden avseende maktmissbruk eftersom denna part inte åberopat denna grund inför förstainstansrätten.

41 Comunidad Autónoma de La Rioja anser under alla omständigheter att varken Ramondín eller Territorio Histórico de Álava har åberopat några objektiva, relevanta och samstämmiga uppgifter som gör det möjligt att dra slutsatsen att kommissionens syfte med att anta det ifrågasatta beslutet var att åstadkomma en skatteharmonisering.

Domstolens bedömning

42 Tvärt emot kommissionens och Comunidad Autónoma de La Riojas påståenden åberopade Territorio Histórico de Álava inför förstainstansrätten, redan i punkt 71 och följande punkter i sin ansökan, en grund som avsåg att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk.

43 Denna grund prövades vad beträffar Ramondín och Territorio Histórico de Álava i punkterna 82–88 i den överklagade domen.

44 Förstainstansrätten erinrade med rätta om att en rättsakt innebär maktmissbruk endast om det på grundval av objektiva, relevanta och samstämmiga uppgifter kan antas att den har antagits uteslutande, eller åtminstone huvudsakligen, för att uppnå andra mål än dem som angetts (se bland annat dom av den 22 november 2001 i mål C-110/97, Nederländerna mot rådet, REG 2001, s. I-8763, punkt 137 och däri angiven rättspraxis).

45 I punkterna 85–87 prövade och bedömde förstainstansrätten påståendena samt sökandenas argument. Den fastställde att de inte anfört några objektiva uppgifter som talade för att kommissionens verkliga avsikt med det ifrågasatta beslutet var att få till stånd en skatteharmonisering.

46 Därigenom gjorde förstainstansrätten en bedömning av de faktiska omständigheterna som, med undantag för då förstainstansrätten missuppfattat bevisningen, inte utgör en rättsfråga som är understölld domstolens kontroll (se, bland annat, dom av

den 21 juni 2001 i de förenade målen C-280/99 P–C-282/99 P, Moccia Irme m.fl. mot kommissionen, REG 2001, s. I-4717, punkt 78, och av den 15 oktober 2002 i de förenade målen C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P–C-252/99 P och C-254/99 P, Limburgse Vinyl Maatschappij m.fl. mot kommissionen, REG 2002, s. I-8375, punkt 285).

47 Klagandena har endast anfört att förstainstansrättens bedömning är felaktig. De har inte åberopat någon uppgift till stöd för att förstainstansrätten missuppfattat den bevisning som lagts fram för den. Förstainstansrätten kan under alla omständigheter inte, på grund av att det inte inkommit något klagomål från en konkurrent, dra slutsatsen att kommissionen ville uppnå andra ändamål än dem som angetts. Endast den omständigheten att något klagomål inte ingetts kan inte leda till ett sådant antagande.

48 Härav följer att talan inte kan bifallas på grunden avseende maktmissbruk.

49 Domstolen konstaterar, vad beträffar grunden att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga, att Ramondín inte åberopat den i sitt överklagande.

50 När Ramondín, i sin inlaga den 18 februari 2004, angav att bolaget vidhöll sin grund att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser grunden avseende maktmissbruk, åberopade det i själva verket en ny grund. Denna grund kan, i enlighet med artiklarna 42.2 och 118 i domstolens rättegångsregler, inte tas upp till prövning.

51 Vad beträffar Territorio Histórico de Álava, som har gjort gällande att den överklagade domen är bristfälligt motiverad och vidhållit denna grund i sin inlaga den 20 februari 2004, anges i den överklagade domen,

— i punkt 85, att hela sökandenas argumentation bygger på spekulationer rörande eventuella motiv för det ifrågasatta beslutet och att sökandena inte ens har visat att det ifrågasatta beslutet verkligen resulterat i någon harmonisering på gemenskapsnivå,

— i punkt 86, att Territorio Histórico de Álava åberopat de mål som gav upphov till beslutet av domstolens ordförande av den 16 februari 2000 i de förenade målen C-400/97–C-402/97, Juntas Generales de Guipúzcoa m.fl. (REG 2000, s. I-1073), vari kommissionen, enligt sökanden, ansett att Normas Forales utgjorde statliga stöd eftersom de enbart tillämpades i ett visst område i en medlemsstat och, därigenom, ifrågasatt de baskiska myndigheternas normgivningskompetens inom skatteområdet,

— i punkt 87, att detta argument inte kan godtas, eftersom kommissionen i det ifrågasatta beslutet inte grundade sig på ett rekvisit om regional selektivitet för att visa att de skatteförmåner som Ramondín erhållit utgjorde statligt stöd som föll inom tillämpningsområdet för artikel 92 i EG-fördraget (nu artikel 87 EG i ändrad lydelse).

52 Denna motivering förefaller vara tillräcklig om man beaktar de argument som framförts inför förstainstansrätten i ansökan och repliken, i vilka det inte nämndes något om att en kategori skatteåtgärder avlägsnats från en lista som upprättats av en grupp som bildats inom rådet.

53 Härav följer att talan inte kan bifallas på den grund som har åberopats av Territorio Histórico de Álava och som avser att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser påståendet att kommissionen gjort sig skyldig till maktmissbruk inte kan bifallas.

De grunder som åberopats av Territorio Histórico de Álava, angående dels att de ifrågasatta skatteåtgärderna felaktigt klassificerats som statliga stöd som är oförenliga med den gemensamma marknaden, dels att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga

Parternas argument

54 Territorio Histórico de Álava åberopade inför förstainstansrätten att kommissionen åsidosatt artikel 92 i fördraget i det att den fastställt att skattelättnaden på 45 procent och minskningen av beskattningsunderlaget för bolagsskatt utgör statliga stöd som är oförenliga med den gemensamma marknaden, på grund av att Normas Forales nr 22/1994 och 24/1996 utgjorde specifika åtgärder som gynnade "vissa företag". Territorio Histórico de Álava gjorde gällande att den eventuella selektiva karaktären av dessa åtgärder under alla omständigheter var motiverad med hänsyn till skattesystemets art och systematik.

55 Territorio Histórico de Álava har gjort gällande att förstainstansrätten, i punkterna 23–65 i den överklagade domen, felaktigt avfärdat detta resonemang och därmed gjort sig skyldig till en felaktig rättslig tillämpning av artikel 92 i fördraget.

56 I sin inlaga av den 20 februari 2004 har Territorio Histórico de Álava vidhållit grunden för ogiltigförklaring, men gjort gällande att felaktigheten uppstått i ett tidigare skede än det då de ifrågasatta åtgärderna klassificerades som statliga stöd. Territorio Histórico de Álava har anfört att den under förfarandet i första instans

gjorde gällande att dessa åtgärder inte omfattades av tillämpningsområdet för artikel 92 i fördraget, eftersom de i egenskap av skatteåtgärder var motiverade i syfte att uppnå ett finanspolitiskt mål. Förstainstansrätten ansåg att detta inte uteslöt att åtgärderna ansågs utgöra statliga stöd som var oförenliga med fördraget. Denna slutsats är enligt Territorio Histórico de Álava felaktig, eftersom den hänför sig till fel skede i förfarandet. Innan frågan om en eventuell klassificering av åtgärderna som statliga stöd uppkommer, måste man nämligen beakta att skatteåtgärder som vidtagits före antagandet av Ecofin-rådets slutsater av den 1 december 1997 om skattepolitik (EGT C 2, 1998, s. 1) och kommissionens meddelande av den 10 december 1998 om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag (EGT C 384, s. 3) inte omfattas av kontrollen av statliga stöd. I den mån sådana åtgärder ingick i den berörda medlemsstatens industripolitik var de nämligen från början uteslutna från tillämpningsområdet för artikel 92 i fördraget.

57 I samma yttrande har Territorio Histórico de Álava tillagt att det även vidhåller grunden att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna rättsfråga.

58 Kommissionen anser att grunden som avser en felaktig klassificering av de ifrågasatta skatteåtgärderna som statliga stöd som är oförenliga med den gemensamma marknaden, i den form den vidhållits, trots att framställningen av den har ändrats, ändå förutsätter att domstolen prövar frågan om dessa åtgärders karaktär av stöd. Prövningen enligt artikel 92 i fördraget omfattar nämligen inte något stadium som föregår klassificeringen som statligt stöd, eftersom en åtgärds skattemässiga karaktär saknar betydelse när det gäller att fastställa om det rör sig om ett stöd eller ej. Dessutom kan Ecofin-rådets slutsatser av den 1 december 1997 om skattepolitik och den uppförandekod som är bilagd dessa inte påverka den fördelning av behörighet som fastställts i fördraget. Under dessa förhållanden fortsätter Territorio Histórico de Álava, genom att bestrida kommissionens behörighet, att ifrågasätta den klassificering som gjorts av de ifrågasatta skatteåtgärderna som statliga stöd.

59 Comunidad Autónoma de La Rioja anser att Territorio Histórico de Álava i själva verket vidhåller att de ifrågasatta skatteåtgärderna inte utgör statliga stöd, även om den nu har åberopat nya skäl till stöd för sin uppfattning. Domstolen bör således innefatta granskningen och klassificeringen av dessa åtgärder i sin bedömning enligt artikel 92 i fördraget.

Domstolens bedömning

60 Domstolen erinrar om att om en part tillåts att vid domstolen för första gången åberopa en ny grund som han inte har åberopat vid förstainstansrätten, innebär detta att han vid domstolen, som har en begränsad behörighet i samband med ett överklagande, kan anhängiggöra en mer omfattande tvist än den som förstainstansrätten har prövat. Domstolen är inom ramen för ett överklagande endast behörig att pröva den rättsliga bedömningen av de grunder som har behandlats vid förstainstansrätten (se bland annat dom av den 1 juni 1994 i mål C-136/92 P, kommissionen mot Brazzelli Lualdi m.fl., REG 1994, s. I-1981, punkt 59, av den 28 maj 1998 i mål C-7/95 P, Deere mot kommissionen, REG 1998, s. I-3111, punkt 62, och av den 10 april 2003 i mål C-217/01 P, Hendrickx mot Cedefop, REG 2003, s. I-3701, punkt 37).

61 I förevarande fall gjorde Territorio Histórico de Álava vid förstainstansrätten inte gällande

— att de ifrågasatta skatteåtgärderna i egenskap av sådana var undantagna från tillämpningsområdet för bestämmelserna om statliga stöd,

— att artikel 92 i fördraget först var tillämplig på skatterättsliga bestämmelser efter antagandet av Ecofin-rådets slutsatser av den 1 december 1997 om skattepolitik och kommissionens meddelande av den 10 december 1998 om tillämpningen av reglerna om statligt stöd på åtgärder som omfattar direkt beskattning av företag.

62 Territorio Histórico de Álava hänförde sig i stället till den ifrågasatta skatteåtgärdens finanspolitiska ändamål i den diskussion som rörde huruvida den ifrågasatta minskningen av beskattningsunderlaget var selektiv, det vill säga i det skede i diskussionerna som rörde frågan huruvida åtgärden skulle klassificeras som ett statligt stöd som var oförenligt med den gemensamma marknaden i den mening som avses i artikel 92 i fördraget.

63 Förstainstansrätten prövade motsvarande resonemang i punkt 51 i den överklagade domen.

64 Det argument som har åberopats inför domstolen i samband med förevarande överklagande, vilket huvudsakligen innebär att den ifrågasatta skatteåtgärden från början, alltså redan i ett tidigare skede i det juridiska resonemanget, var undantagen från tillämpningsområdet för artikel 92 i fördraget och därmed inte omfattades av kommissionens kontroll, utgör således en ny grund som gjorts gällande för första gången i överklagandet.

65 Denna nya grund kan inte prövas. Detta gäller även grunden att den överklagade domen är bristfälligt motiverad såvitt avser denna fråga, eftersom denna andra fråga inte kan åtskiljas från den första.

66 Härav följer att överklagandena skall ogillas.

Rättegångskostnader

67 Enligt artikel 122 första stycket i domstolens rättegångsregler skall domstolen, när den avgör målet slutligt, besluta om rättegångskostnaderna.

68 Enligt artikel 69.2 i domstolens rättegångsregler, som enligt artikel 118 i samma rättegångsregler skall tillämpas i mål om överklagande, skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Kommissionen och Comunidad Autónoma de La Rioja har yrkat att klagandena skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom klagandena har tappat målet skall de bära sina rättegångskostnader och ersätta kommissionens och Comunidad Autónoma de La Riojas rättegångskostnader.

På dessa grunder beslutar domstolen (andra avdelningen) följande dom:

1) Målen C-186/02 P och C-188/02 P förenas med avseende på domen.

2) Överklagandena ogillas.

3) Klagandena skall bära sina rättegångskostnader och ersätta Europeiska gemenskapernas kommissions och Comunidad Autónoma de La Riojas rättegångskostnader.

Underskrifter